

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

9 iulie 2014

70 nr. 170

Biroului Permanent al Parlamentului

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

- Anexă: 1. Proiectul legii
2. Nota informativă

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr. <u>279</u>	
"09" 07	2014
Ora	

Deputați în Parlament

[Handwritten signatures and names of deputies:]
Ion Budmăraș
Cimbriciuc
J. Deliu
V. Ioniș
S. Sărbu
U. Lazareanu
M. Roșche
L. Zaporozjan
Petru Șkrtak
I. Ap

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

**pentru completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind
organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 16, art. 53), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 8 se completează în final cu cuvintele „Cahul, Orhei, Soroca, și Ungheni.”;

2. Anexa nr. 2 se completează în final cu următorul text:

Municipiul Cahul	
Total localități	1
Inclusiv:	
municipii	1
sate (comune)	
localități din componența satelor comunelor)	
Municipiul Orhei	
Total localități	1
Inclusiv:	

municipii	1
sate (comune)	
localități din componența satelor comunelor)	
Municipiul Soroca	
Total localități	1
Inclusiv:	
municipii	1
sate (comune)	
localități din componența satelor comunelor)	
Municipiul Ungheni	
Total localități	1
Inclusiv:	
municipii	1
sate (comune)	
localități din componența satelor comunelor)	

3. Anexa nr. 3:

La Raionul Cahul:

după cuvîntul „Inclusiv:” se completează cu poziția:

municipii	1
după poziția	
localități din componența satelor (comunelor)	53

se completează cu poziția:

<i>Municipii</i>	
Cahul	

La Raionul Orhei:

după cuvîntul „Inclusiv:” se completează cu poziția:

municipii	1
-----------	---

după poziția

localități din componența satelor (comunelor)	74
--	----

se completează cu poziția:

<i>Municipii</i>	
Orhei	

La Raionul Soroca:

după cuvîntul „Inclusiv:” se completează cu poziția:

municipii	1
-----------	---

după poziția

localități din componența satelor (comunelor)	67
--	----

se completează cu poziția:

<i>Municipii</i>	
Soroca	

La Raionul Ungheni:

după cuvîntul „Inclusiv:” se completează cu poziția:

municipii	1
-----------	---

după poziția

localități din componența satelor (comunelor)	71
--	----

se completează cu poziția:

<i>Municipii</i>	
Ungheni	

Art. II. – Prezenta lege intră în vigoare după conformarea autorităților locale din orașele Cahul, Orhei, Soroca și Ungheni cu prevederile punctului 7 al Regulamentului cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 741-XIII din 20 februarie 1996 despre Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova;

Guvernul în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare:

va veni cu propuneri de modificare și completare a actelor legislative în conformitate cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova

Prezentul proiect de lege pentru completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, este elaborat și înaintat în temeiul art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Legea nr. 797 din 02.04.1996 pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, acte care stabilesc dreptul la inițiativă legislativă a Deputatului în Parlamentul Republicii Moldova.

Scopul prezentului proiect de lege vizează completarea Legii nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, în vederea acordării statutului de municipiu pentru orașele Cahul, Orhei, Soroca și Ungheni.

Luînd în considerare importanța majoră a acestor orașe, potențialul economic și demografic al acestora, este justificată și necesară modificarea statutului localităților vizate în scopul acordării statutului de municipiu. În primul rînd, statutul de municipiu va remarca importanța prezentă și istorică a acestor orașe. În plan secund, ridicarea la rang de municipiu al acestor patru orașe va acorda posibilitatea majorării numărului de venituri în bugetele acestor localități. Majorarea veniturilor la bugetul noilor municipii va duce la noi posibilități de dezvoltare a infrastructurii locale, creșterii locurilor de muncă și nivelului de trai a populației.

Este necesar de remarcat că această inițiativă se încadrează perfect în procesul de descentralizare a puterii în Republica Moldova, acordînd posibilități și prerogative mai largi autorităților publice locale în procesul de administrare și promovarea intereselor generale ale locuitorilor unității administrativ-teritoriale respective.

Acest oraș reprezintă importante centre demografice, culturale și economice, astfel:

Cahul – Orașul Cahul are o populație de 40.900 locuitori (2014). Populația activă economic constituie circa 62% din numărul total. Cea mai mare parte a populației este angajată în sfera neproductivă.

În orașul Cahul sunt înregistrați circa 3.800 agenți economici, cea mai mare parte activează în domeniul comerțului – 2000, în alte ramuri ale economiei locale activează: industrie – 43, construcție – 37, transport – 67, gospodării țărănești – 684.

Orașul are o economie diversificată, sectorul industrial fiind prezentat de întreprinderi din industria alimentară, ușoară și a materialelor de construcție. În industria alimentară, principalele întreprinderi sunt: Fabrica de vinuri din Cahul, care prelucrează anual 12-14 mii tone de struguri, producând peste un milion

decalitri de material vinicol; Fabrica de brânzeturi, cu o capacitate de circa 70 tone de produse lactate, 2,3 tone unt și 0,6 tone cașcaval pe zi și combinatul de pâine cu o capacitate de 32 tone de produse de panificație zilnică.

În industria ușoară activează întreprinderea „Tricon” S.A., care fabrică articole de confecții și tricotate. În ultimii 5 ani întreprinderea și-a mărit de patru ori volumul de producție, în prezent fiind de 30 mln. lei anual. Capacitatea de producție este de circa 900 mii unități pe an. Întreprinderea colaborează cu parteneri străini din Austria, Germania, Italia, etc. Permanent își perfecționează procesul tehnologic de producție și calitate. Domeniul construcției estere prezentat de două întreprinderi care formează baza industriei materialelor de construcție: „Uzina de spalier și beton armat” S.A. cu o productivitate de 100 mii m³ spalier anual și „Fabrica de Cheramzit” S.A. cu o capacitate de 140 m³. Pe lângă ele foartedynamic se dezvoltă întreprinderea mixtă „Gesusbau” S.R.L., care efectuează lucrări de construcție, reparație, finisare și confecționarea geamurilor. Principalele construcții din ultimii ani în oraș, precum și spectrul modern al lui în mare măsură a fost realizat de întreprinderea susnumită. Sfera serviciilor este reprezentată de industria balneo-curativă, comerț, transporturi și serviciile comunale. În anul 1980 orașul Cahul a obținut statut de oraș-stațiune balneară, iar din 1986 a început să activeze sanatoriul „Nufărul Alb”, care are o capacitate de cazare de peste 500 locuri și deservește anual peste 5.000 persoane. În Cahul, 143 întreprinderi activează în sfera comerțului, sunt 8 restaurante, 77 întreprinderi de alimentație publică, etc.

Suprafața terenurilor agricole constituie 2.009 ha, inclusiv terenuri arabile 1.142 ha, plantații multianuale (viță de vie) 673 ha. Ramura principală a agriculturii este creșterea producției vegetale, cele mai răspândite fiind culturile cerealiere, floarea soarelui, strugurii și legumele. Ponderea majoră în producția agricolă este deținută de satul Cotihana, care intră în orașul Cahul.

Orhei – populația orașului este de circa 33 500 locuitori. Domeniul economic al orașului este reprezentat prin trei sectoare importante pentru dezvoltarea economiei locale: sectorul industrial, sectorul comerț și servicii, sectorul transport și alte servicii publice (telecomunicații, asigurarea cu energie electrică și agent termic, aprovizionarea cu apă potabilă, canalizare, gestionarea deșeurilor etc.).

Sectorul industrial e ramura prioritară a economiei orașului și cuprinde întreprinderi industriale. În economia orașului rolul de bază îl joacă în primul rând întreprinderile mari: „Orhei-Vit” S.A., Î.M. "Chateau Vartely" S.R.L., „Fabrica de pâine”, „Orhei-Vin” S.A., grupul de întreprinderi care fac parte din Holdingul „Codru”. În prezent sectorul industrial fabrică în special produse alimentare, sucuri, conserve, lactate, panificație, țigări și băuturi alcoolice și răcoritoare, mărfuri de uz casnic, galanterie, încălțăminte. Se reanimează activitatea în construcție.

Sectorul comerț și servicii reprezintă o ramură importantă a economiei locale. A crescut volumul serviciilor de comunicații, de piață, medicale, învățământ ș.a. Totodată s-a redus volumul serviciilor sociale prestate cu plată: transportarea călătorilor, servicii culturale, juridice, bancare, turism și excursii.

Sectorul economic al orașului Orhei în anul 2012 a fost reprezentat de cca 609 de agenți economici, dintre care 1/4 erau reprezentate de întreprinderile cu drept de persoane fizice, iar 75% din întreprinderi au fost întreprinderile cu drept de persoane juridice. Printre cele mai răspândite forme organizatorico-juridice ale activităților economice din localitate, au fost societățile cu răspundere limitată (63,2%) și întreprinderile individuale, cu 24% din numărul total de întreprinderi. În general, numărul de întreprinderi din localitate s-a înscris într-o dinamică favorabilă, majorându-se în 2012 cu cca 15,1% față de anul 2009. Diversificarea sectorului economic și a modalității de finanțare a afacerilor a determinat dinamici accelerate de creștere a activităților cooperativelor de producție, a întreprinderilor municipale și a societăților cu răspundere limitată.

Orașul Orhei este o localitate cu valori și tradiții culturale bogate. Urbea dispune de 63 monumente istorico-memoriale, de artă și arhitectură, dintre care 14 sunt de importanță națională, iar 49 de importanță locală, 1 casă de cultură, 7 biblioteci și 2 instituții de învățământ artistic (pictură și muzică). În oraș activează colective artistice de amatori. În raionul Orhei, de asemenea, pot fi vizitate mai multe obiective turistice.

Soroca – Populația orașului Soroca constituie circa 35,1 mii persoane. Populația economic activă constituie 65 la sută față de populația totală. Ponderea cea mai mare o are populația ocupată în sfera comerțului și alimentației publice. Astfel din populația economic activă 29,5 % lucrează în sfera comerțului și alimentației publice, industriei-14,7%, iar 17,6% - în sfera neproductivă.

Pe teritoriul orașului sînt înregistrate **1495 întreprinderi**, din care funcționează numai **827**. Numărul întreprinderilor industriale constituie 20 unități.

Principalele întreprinderi industriale sunt concentrate în industria ușoară, de prelucrare și constructoare de mașini. În industria alimentară pot fi evidențiate domeniile de prelucrare a fructelor și legumelor, laptelui, produselor din carne și a tutunului. Sectorul industrial deține circa 15% din beneficiul total al economiei orașului și asigură o pondere considerabilă în veniturile bugetare. „Dana” S.A. este o fabrică de confecții, din volumul total de producere mai puțin de 30% se realizează pe teritoriul republicii, restul este exportat în SUA, Canada, Marea Britanie, România, Italia și Germania. „Noul Stil” S.A. este o întreprindere de

tricotaje. Capacitatea de producție este de 1300 mii unități tricotate, 250 mii unități din stofă. „Fabrica de brânzeturi” S.A. este specializată în producerea brânzeturilor cu cheag tare și a untului, având o capacitate de prelucrare a 100 tone de lapte pe zi, care este colectat din tot nordul republicii unde sunt instalate 28 de frigidere. „Alfa-Nistru” S.A. produce sucuri și conserve din legume și fructe. Un loc deosebit îl ocupă producerea sucului concentrat și în tetrapac. Întreprinderea prelucrează circa 100 mii tone de materie primă pe an. Peste 80% din producție este exportată în Federația Rusă, precum și în alte state ca Belarus, Germania, Austria, Canada, etc.

Domeniul prestări servicii în orașul Soroca este reprezentat prin 1348 întreprinderi mici și mijlocii, inclusiv după forma juridică de organizare: societăți cu răspundere limitată – 358, dintre care prezintă dări de seamă 172, întreprinderi individuale – 990, prezintă dări de seamă 214. Concomitent mai activează în bază de patent 540 persoane. Industria turistică a orașului este reprezentată prin: locuri pitorești din lunca Nistrului, 400 monumente istorice vechi de valoare națională din oraș și din raion, amplasarea geografică a orașului Soroca oferă posibilități de antrenament pentru sportivi și de organizare a competițiilor sportive (deltaplanerism, canotaj). În oraș activează un singur pansionat turistic, capacitatea lui fiind de 250 locuri, și 2 hoteluri cu o capacitate de 50 locuri. La momentul actual funcționează 6 filiale ale băncilor comerciale pe acțiuni: „Moldova Agroindbank”, „Banca Socială”, „Banca de Economii”, „Moldindconbank”, „Victoriabank” și „Petrolbank”.

Ungheni – populația orașului este de peste 32 530 de locuitori. Ungheni este unul din cele mai active orașe din Republica Moldova, în ce privește atragerea resurselor financiare din proiecte, alocarea granturilor și investițiilor pentru dezvoltarea economiei și infrastructurii orașului. Au fost create zone libere privind activitatea de antreprenariat, întreprinderi mixte cu participarea investițiilor străine. Avantajul plasării geografice constă în căile de tranzit și vamale de ieșire spre Europa Centrală, condiții pentru dezvoltarea unei zone agricole ecologic pure. Problema care există în regiune este criza de cadre calificate necesare la condițiile economiei de piață.

În orașul Ungheni sunt înregistrați circa 1250 agenți economici, cea mai mare parte activează în domeniul comerțului – 179, de asemenea în alte ramuri ale economiei locale: industrie – 38, agricultură – 29, construcții – 16, transport – 3. Vânzările nete în economia locală au înregistrat creșteri semnificative în ultimii ani. Repartizarea veniturilor pe ramuri ale economiei locale este relativ constantă: în industrie veniturile au fost de peste 218 mln. lei sau 43%, în sfera prestări

Pornind de la cele expuse mai sus, precum și având în vedere impactul benefic al acordării statutului de municipiu acestor localități, asupra economiei statului, precum și bunăstării cetățenilor, propunem Parlamentului adoptarea prezentului proiect de lege.

Pornind de la cele expuse mai sus, precum și având în vedere impactul benefic al acordării statutului de municipiu acestor localități, asupra economiei statului, precum și bunăstării cetățenilor, propunem Parlamentului adoptarea prezentului proiect de lege.

Deputați în Parlament

1. T. Deliu C. u. 1988 -

2. L. Lăptoscu (ad. 1988)

3. M. Apoche

4. M. Popoian

Petru Stăvilescu

5. L. Lăptoscu